

Szemináriumi dolgozat helyett Wikipedia-szócikk: Wikipedia-fejlesztés felsőoktatási intézményi keretek között

DANCS Szabolcs

Bevezető

A szerzeményezési munkában, akár csak a tájékoztatásban, különös segítséget jelentenek a különböző online enciklopédiák, lexikonok. Mi tagadás, szokásunkká vált, hogy az információkeresést a Google-nél kezdjük, az első találatok pedig gyakorta a Wikipediához vezetnek. Hovatovább hajlamosak vagyunk egy-egy szerző jelentőségét annak alapján megítélni, hogy szerepel-e a Wikipediában, hány nyelven és milyen terjedelmekben írtak róla szócikket. Természetesen a komoly, alapos szerzeményezés számára ez semmiképpen nem elsődleges, ugyanakkor el sem hanyagolható szempont.

A felhasználók sokaságának önkéntes közreműködéséből épülő online enciklopédia szócikkeinek hitelessége folyamatos vita tárgya. A sokat hivatkozott 2005-ös Giles-cikk¹ szerint a Wikipedia a természettudományos szócikkek megbízhatóságát tekintve alig marad el az Encyclopaedia Britannicától². Egy másik tanulmány³ a történeti tárgyú szócikkeket vizsgálja, s arra a következtetésre jut, hogy a Wikipedia kevésbé pontos, mint más lexikonok (az *American National Biography Online*, illetve a *Dictionary of American History*), ugyanakkor a 88%-os pontosság még mindig nem jelent jelentős eltérést az utóbbiak 95%-os pontosságához képest. Azt mondhatnók tehát, hogy bizonyos területeken, így például – saját tapasztalataim alapján – a könyvtári szerzeményezés terén a Wikipedia jól használható információforrás. Ahhoz, hogy egy tartalmilag színvonalas, a többivel valóban „versenyezni képes” enciklopédia jöjjön létre, a legjobb megoldás, ha a szócikkek írását az egyes szakterületekhez értő szakemberek felügyelik. Nyilván ez valósul meg bizonyos mértékben, virtuális módon a Wikipedia szerkesztői munkacsoportjaiban, az ún. műhelyekben. Ennél is kontrolláltabb módja a szócikkek írásának, amikor főiskolai-egyetemi kurzusok, szemináriumok keretében, szakértő tanár felügyelete mellett folyik a Wikipedia-fejlesztés például oly módon, hogy az adott kurzus teljesítési feltétele egy alapos, részletes szócikk megalkotása. Munkám során, látva bizonyos szócikkek terjedelmét, kidolgozottságát, gyakran éltem a gyanúval, hogy adott esetben egy ilyen kezdeményezés eredményébe, egy „kvázi szemináriumi dolgozatba” ütköztem. Hogy léteznek ilyen típusú projektek, az alábbi példák is bizonyítják. (Arról nincs tudomásom, hogy Magyarországon is volnának hasonló próbálkozások.) A Wikipedia ilyen módon történő fejlesztése a primer cél mellett – úgymint egy minél bővebb tartalmú, minél több tudományterületet felölelő soknyelvű online lexikon létrehozása – egyéb, másodlagos célokat is szolgálhat, például 1.) a nyelvismeret fejlesztését (ld. a lentebb ismertetendő osztrák és mexikói projektek), vagy 2.) a

nemzeti kultúra terjesztését (ld. a „Slovenska literarna gesla v drugih Wikipedijah” = Szlovén irodalmi szócikkek más (nem szlovén) nyelvű Wikipediákban címet viselő projekt).

A nyelvek szerinti tematikus összehasonlítás nehézségei

A Wikipediában a tartalmi feltárás, a tárgyszavazás, illetve az osztályozás a különböző kategóriákba való besorolást jelenti. Az eljárás nem valamiféle előre megszerkesztett vagy folyamatosan fejlesztett, kontrollált nemzetközi teaurusz alapján történik, hanem meglehetősen flexibilis. („Seiten werden in der Wikipedia durch ein sehr flexibles Verfahren kategorisiert.”⁴) Még tovább bonyolítja az egyes kategóriákban található szócikkek számszerű és tartalmi összevetését, hogy a kategóriákba sorolás korántsem következetes. Plutarkhosz például a lengyel wikipedisták besorolásában ókori görög filozófus, történész és író is egyben, míg a magyar szócikk mindössze az „Ókori görög írók” kategóriába sorolja. Nehézkessé teszi az összehasonlítást, hogy sok esetben a Wikipedia különböző nyelvű szócikkeit egyáltalán nem vagy következtelenül linkelték egymáshoz. Így a magyar nyelvű „Ókori görög költők, írók” kategória oldala valamilyen okból nem kapcsolódik lengyel megfelelőjéhez („Pisarze i poeci starożytnej Grecji”), míg ez utóbbi egyaránt kapcsolódik a cseh „Starověcí řeční básníci” (ókori görög költők) és a dán „Antikke græske digtere” (ókori görög költők) oldalához, mely utóbbiak viszont nincsenek összekapcsolva magyar megfelelőjükkel („Ókori görög költők”). Sőt ez utóbbi semelyik egyéb nyelvű megfelelőjéhez nem kapcsolódik. Az összehasonlítást tovább bonyolító, a kategorizálás esetlegességéből eredő következtetlenségek és kuszaságok sorát még hosszán lehetne sorolni. Ha a mélyebb tartalmi elemzést elvetve vizsgáljuk példának okáért az „Ókori görög filozófusok” kategóriáját, a nyers számok tükrében úgy tűnik, hogy a témához kapcsolódó szócikkeket gyártó magyar wikipedisták „állják a sarat”, sőt

az egyes szócikkekbe „belelapozva” az is látható, hogy a kifejtések részletességében és alaposágában sem maradnak el külföldi társaiktól. A táblázatban a régió egyes nyelveire vonatkozó adatokat tüntettük fel, valamint az angol és – „extrémítása” okán – a finn nyelvű szócikkek számát. (A német nyelvű Wikipediában nem létezik ilyen kategória.)

Nyelv	magyar	lengyel	szlovén	szlovák	ukrán	horvát	orosz	angol	finn
Szócikkek a kategóriában	71	89	42	85	45	67	64	100	166

1. táblázat

Az „Ókori görög filozófusok” kategória szócikkeinek száma az egyes Wikipediákban

Érdeemes azt is megnézni, hogy összesen hány szócikket készítettek eddig⁵ ezeken a nyelveken.

Nyelv	magyar	lengyel	szlovén	szlovák	ukrán	horvát	orosz	angol	finn
Összes szócikk	119 595	582 815	71 982	105 744	139 197	55 291	363 621	2 762 751	195 162

2. táblázat

A szócikkek száma az egyes wikipediákban

Mint látjuk, körülbelül ötször annyi lengyel nyelvű szócikk van, mint magyar, ugyanakkor a – nálunk jóval kisebb lélekszámú – szlovákok sem sokkal kevésbé aktívak „saját Wikipediájuk” fejlesztésében, mint mi.

A fentiekből kiderült, hogy a nyelv szerinti tematikus összehasonlításakor nem minden esetben támaszkodhatunk az egyes kategóriák szócikkeinek számára, s egy ilyen táblázat nem nyújt lehetőséget messzemenő következtetések levonására. Kézzelfoghatóbb, így talán több tanulság levonásával kecsegtet, ha egy másik kategóriát vizsgálunk, pl. egyes közép-európai nemzetek költőinek jelenlétét a Wikipediában.

Szlovén, lengyel és magyar költők a Wikipediában

A különböző nyelvű Wikipediák kategóriarendszereinek fentebb kifejtett összehangolatlansága a látszatra könnyen körülhatárolható kategóriák („szlovén költők”, „lengyel költők”, „magyar

költők”) szócikkeinek összegyűjtésében és megszámlálásában is nehézségeket támaszt:

- © A szlovén költőket a magyar Wikipediában a „Szlovén költők, írók” kategóriából kellett „kihámozni”, a német nyelvűben pedig a „Literatur (Slowenisch)” kategóriából.
- © A lengyel költők számba vételéhez a lengyel Wikipediában a „Polscy poeci” (lengyel köl-

tők) kategória szócikkeihez hozzá kellett adnunk egyes alkategóriákat, így pl. a „Polscy poeci ludowi” (lengyel népi költők) vagy a

„Polscy poeci emigracyjni” (lengyel emigráns költők) szócikkeit. (Czesław Miłosz például ez utóbbi alkategóriába tartozik). Tovább bonyolította a számolást, hogy egyes költők (pl. Adam Mickiewicz) külön alkategóriát alkotnak. A német verzióban a „Lengyel írók listájá”-ban (Liste polnischer Schriftsteller) található költők neveit kellett összeszámolni, azokat, amelyekről szócikk készült. A kategóriák közötti átjárást nehezítette, hogy pl. a szlovén „Poljski pesniki” (lengyel költők) kategória nincs összekapcsolva magyar megfelelőjével.

- © A magyar költők a magyar Wikipediában aszerint kerülnek kategorizálásra, hogy mely században alkottak, így egyes, több évszázadban is alkotó költők esetén átfedések vannak. A lengyel „Węgierscy poeci” (magyar költők) kategória nem alkalmas a lengyel Wikipedia magyar költőinek összegyűjtésére (mindössze négy nevet tartalmaz), helyette a „Magyar írók listájá”-t (Lista węgierskich pisarzy) kellett átböngészni.

	<i>szlovén</i>	<i>lengyel</i>	<i>magyar</i>	<i>angol</i>	<i>német</i>	<i>francia</i>
<i>Szlovén</i>	187	6	3	51	13	6
<i>Lengyel</i>	7	1 392	11	218	36	45
<i>Magyar</i>	1	24	843	61	40	20

3. táblázat

Szlovén, lengyel és magyar költők az egyes Wikipédiákban

A szlovén Wikipédiában található egyetlen magyar költő Cseszneky Gyula. Róla is mindösszesen egyetlen szikár sor található, amely még az elhalálozás időpontját sem tartalmazza. Találtam ugyanakkor egy jóváhagyásra váró, amúgy részletes szlovén szócikket József Attiláról⁶, amely meglepő módon kapcsolódik az angol verzióhoz, de ez nem kölcsönös. A magyar Wikipedia magyar költői között költői csoportok is voltak, ezeket természetesen nem vettem számításba.

Látható, hogy mind a lengyelek, mind a magyarok aktívak a Wikipedia-építésben, ami nemzeti irodalmukat illeti. A lengyelek esetén az angol nyelvű szócikkek kirívóan magas száma, a magyarok esetén pedig az ugyancsak jelentős számú német szócikk talán a nemzetek, illetve országok közötti hagyományos kapcsolatoknak, avagy az emigránsok jótékony buzgalmának tudhatóak be. A szlovén költők jelenléte az angol és német Wikipédiákban az összes vonatkozó szlovén nyelvű szócikk tükrében ugyancsak magasnak mondható.

Nézzük meg, hogy a vizsgált témában az angol, német és francia nyelvű szócikkek száma hogyan aránylik a saját nyelvű szócikkek számához:

	angol	német	francia
szlovén	27,3%	7,0%	3,2%
lengyel	15,7%	2,6%	3,2%
magyar	7,2%	4,7%	2,4%

4. táblázat

Az angol, német és francia nyelvű szócikkek aránya a szlovén, lengyel és magyar nyelvű szócikkekhez a szlovén, lengyel és magyar költők esetén

Első ránézésre talán kevésnek tűnhet a szlovén nyelvű Wikipédiában található mindösszesen

187 szlovén költő, de nem szabad elfelednünk, hogy egy viszonylag kis létszámú – kb. kétmillió – népcsoport (terjedelmét tekintve) kicsiny irodalmáról van szó. A 4. táblázat is arról tanúsodik, hogy az arányszámokat tekintve a szlovén költők jelenléte az egyéb nyelvű Wikipédiákban jelentősnek mondható.

Wikipedia-fejlesztés oktatási keretek közt – lengyel példák

Lengyelországban 2008-ban indultak az első olyan iskolai projektek, amelyek kitűzött célja a Wikipedia bővítése volt. Az ilyen típusú Wikipedia-fejlesztés irányelvei lengyel nyelven a „Projekt y szkolne i akademickie” (Iskolai és felsőoktatási intézményi projektek) című szócikkben fogalmazódnak meg.⁷ Ugyanitt, illetve az oldalhoz kapcsolódó további linkeken hasznos útmutatásokat találunk egy projekt megszervezéséhez. Rendelkezésünkre áll pl. egy projektminta⁸, amely leírja, miként vezessük be a diákokat a Wikipedia használatába, milyen jellegű gyakorlatokat végeztessünk velük, végül hogyan készítsük el a megvalósítandó feladatok listáját.⁹ Tájékoztatót találunk az éppen futó, illetve már lezárt projektekről is. Az útmutató maga lényegében a némileg tartalmasabb angol nyelvű verzió fordítása.

Patryk Michalski egy lengyel középiskola hit-tantanáraként csatlakozott a „mozgalomhoz”.¹⁰ Diákjainak a kereszténységgel kapcsolatos szócikkek készítését adta feladatul. Az eredmény¹¹ végül csalódást okozott, mivel diákjait sem a kitűzött jutalom (a kitűnő érdemjegy), sem az egyes témák nem inspirálták, további – a hit-tanár által is elismert – hiba volt, hogy a szócikkeket nem közvetlenül szerkesztették, hanem e-mailen vagy cseten keresztül küldték el a projektvezetőhöz.

Eredményesebbnek bizonyultak a főiskolai/egyetemi keretek között bonyolított projektek. Így például az Olsztynben található *Warmiai-Mazúri Egyetem* (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) biológia-tanszékének projektje¹², amely a tavak ökológiájáról szóló szócikkek készítését tűzte ki célul. A résztvevő 18 hallgató között egy sem volt, aki korábban közreműködött volna a Wikipedia szerkesztésében. A létrejött mintegy 30 szócikk egy igen speciális témában született, így nem biztos, hogy a közeljövőben akadt volna olyan wikipedista, aki elkészíti őket.

Kifejezetten sikeresnek mondható az olekói *Mazúri Főiskola* (Wszechnica Mazurska) hidrobiológiai és vízvédelmi szemináriumának projektje¹³, amelyben hetven környezetvédelem szakos levelező tagozatos hallgató vett részt. A cél Észak-Kelet Lengyelország vízgyűjtőiről, valamint különböző, a hidrobiológia és a vízvédelem tárgyköréhez kapcsolódó fogalmakról szóló szócikkek írása volt, valamint már létező „cikkcsontok” kiegészítése, kibővítése. A projekt eredményeképpen végül 142 új (illetve megújult) szócikk került az online enciklopédiába. A 2008/2009-es tanévben folyik a poznańi *Adam Mickiewicz Egyetem* Matematikai és Informatikai Karának számítástechnikai nyelvészeti projektje¹⁴, ahol szintén témába vágó szócikkek létrehozása a cél.

Összegezve úgy tűnik, hogy az oktatói felügyelet alatt zajló Wikipedia-fejlesztés számára az egyetemi, ill. szemináriumi környezet jobb terepnek ígérkezik.

Humán tárgyú szócikkek készítése szemináriumi keretek közt – a szlovén példa

Miran Hladnik a Ljubljana-i Egyetemen tanít szlovén irodalmat. Nevéhez több, a Wikipedia fejlesztésére/bővítésére irányuló kezdeményezés is fűződik:

- „Szlovén írók” wikiprojekt (WikiProjekt Slovenski pisatelji)¹⁵
- „Szlovén irodalmi szócikkek más (nem szlovén) nyelvű Wikipediákban” wikiprojekt

(Wikiprojekt Slovenska literarna gesla v drugih Wikipedijah)¹⁶

- „Szlovén irodalomtörténészek” wikiprojekt (WikiProjekt Slovenski literarni zgodovinarji)¹⁷

Hladnik 2006-ban gondolt először arra, hogy a Wikipedia azon felül, hogy lehetőséget biztosít a szlovén irodalomtörténet megalapítói életrajzainak minél szélesebb körű hozzáférhetővé tételére, egyszersmind az egyetemi oktatásnak is hasznos eszköze lehetne. E felismerés eredményeként indult a „Szlovén irodalomtörténészek” című projekt.

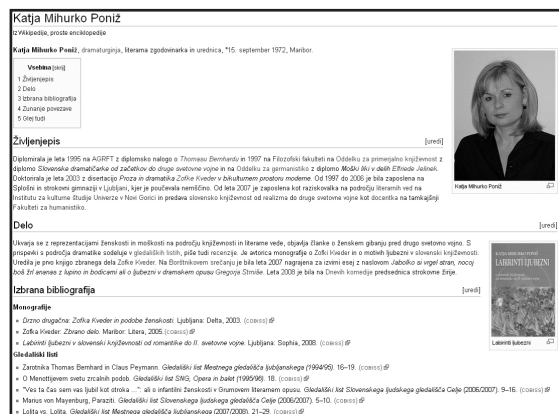
A szlovén irodalomtörténész – ahogy a 2008 decemberében Belgrádban elhangzott előadásában¹⁸ is megfogalmazza – kételkedett a sikerben úgy vélvén, hogy a Wikipedia-építés legfőbb mozgatórugója éppen az önkéntesség, ami nélkül nem biztos, hogy megfelelő lelkesedéssel kidolgozott szócikkek jönnek majd létre. Ugyanakkor fontos érv volt a kezdeményezés mellett, hogy a szócikkeket vagy ő és a hallgatói írják meg, vagy senki. (Legalábbis belátható időn belül senki.) Az írárok színvonaláról pedig a tanári kontroll kezeskedett. Végül körülbelül száz szócikk jött létre a témában a projektnek köszönhetően, valamint további kezdeményezések születtek, így a már említett „Szlovén irodalmi szócikkek más (nem szlovén) nyelvű Wikipediákban” című, amelyben az egyetem külföldi diákjainak kellett anyanyelvükön a szlovén irodalom témájába vágó szócikkeket fogalmazniuk.

A „Szlovén irodalomtörténészek” projekt menete

A tanév elején a projektvezető (M. Hladnik) kiválasztott 40–60 nevet, ezeket úgy osztotta el, hogy egy-egy foglalkozásra 2-3 név jutott. A hallgatók ezután megalkották a projekt menetrendjét egy táblázatba jegyezve fel a saját nevüket és a dolgozatuk tárgyaként kiválasztott irodalomtörténész nevét. A szócikkeket a

prezentációkat megelőzően publikálták, hogy a szeminárium résztvevői felkészülhessenek, s tudjanak javaslatokkal, kiegészítésekkel élni a prezentáció során.

Az életrajzok a következő fejezetekből épültek fel: *Élete, Munkássága, Szakirodalom, Külső hatások*. Mindezeket egy az életrajzi adatokat és főbb tevékenységi köröket magában foglaló rövid, egy mondatnyi tájékoztató szöveg előzi meg. A szócikkhez csatolandó egy fotó¹⁹ az illetőről, valamint egyik főművének a borítója vagy címlapja.

1. ábra

A Katja Mihurko Poniz szlovén irodalomtörténészről szóló szócikk egy részlete

A hallgatóknak mindenekelőtt meg kellett ismerkedniük a projektoldalon található instrukciókkal, át kellett böngészniük a kapcsolódó vitalap tartalmát, a segítség-oldalt. A szemeszter során minden hallgatónak legalább öt javítást kellett kezdeményeznie a társai által írt szócikkekben. A cikkek megírása előtt el kellett olvasniuk a nyomtatott lexikonok vonatkozó szócikkeit, az interneten hozzáférhető forrásokat, meg kellett nézniük, melyek az illető irodalomtörténésznek a nemzeti közös könyvtári katalógusban fellelhető művei. Mindezen információkból kellett végül összeszerkeszteniük a szemináriumi dolgozatukat, avagy a szócikket, amelynek értékelésére az év végén került sor.

A hallgatók a szócikk-alkotás közben megtanulták, hogyan kerüljék a fölösleges ismétléseket, hogyan tegyenek különbséget a fontos és kevésbé fontos információk között, hogyan for-

dítsák le modern szlovén nyelvre a régi kiadású lexikonok archaizmusait. Esetenként felvették a kapcsolatot a szócikk „tárgyával”, illetve annak rokonaival. Így fordulhatott elő, hogy az egyik irodalomtörténész lánya kijavított egy életrajzi adatot, amely minden egyéb lexikonban hibásan szerepelt.

Egyéb wikiprojektek

A fentiek mellett megemlítünk még két projektet, amelyek céljukat tekintve némiképp eltérnek az előzőektől.

A Bécsi Egyetem angol tanszéke az angol nyelvet nem anyanyelvükként beszélő angol szakos hallgatók számára indította el a Wikipédiához kapcsolódó projektjét²⁰, amelynek megvalósítására a 2003/2004-es tanév során került sor egy nyelvhasználati kurzus keretében. A kurzus, illetve a projekt célja a nyelvtér és a fogalmazási készség fejlesztése volt. A hallgatóknak mindenekelőtt jártasságra kellett szert tenniük a Wikipedia-fejlesztésben, a szócikkek szerkesztésében, majd a kurzus végére meg kellett alkotniuk a maguk szócikkét egy szabadon választott témában. Természetesen angol nyelven. A feladat teljesítésével a hallgatóknak a nyelvismeretükön túl egyéb készségeikről is számot kellett adniuk:

- Tudják-e, hogy milyen elvárásokkal találkozhat egy enciklopédia-szerző a 21. században? Pontosabban: képesek-e eldönteni, hogy egy adott témáról valóban érdemes-e szócikket írni?
- Képesek-e megfelelni a formai követelményeknek? Képesek-e pl. magukévá tenni a Wikipedia által megkövetelt „semleges nézőpont” alapelvét, illetve olyan szócikket szerkeszteni, amely grammatikailag hibátlan?
- Képesek-e felismerni a plagizálás tényét? Tiszteletben tartani a szerzői jogokat?
- Képesek-e a felhasználók figyelmét felkelteni, érthető formában megfogalmazott szócikket írni?

A projekt során végül 15, az elvárásoknak megfelelő, használható szócikk született.

A mexikói Instituto Tecnológico de Toluca wikiprojektje²¹ a hallgatók – leendő tanárok – TOEFL nyelvvizsgára való felkészítésre irányult. A nyelvtudás szintje alapján két csoportot (A és B) hoztak létre, amelyeken belül 3–4 tagú munkacsoportok alakultak. Egy-egy munkacsoport egy-egy szócikk megalkotásáért felelt. Az alacsonyabb szintű nyelvismerettel rendelkező A csoport tagjainak egy-egy mexikói városról kellett szócikket megfogalmazniuk, amihez egy minta²² is a rendelkezésükre állt. A B csoport egyéb, népszerűbb témákat is szócikké fogalmazhatott. Ez a projekt is, akár csak a szlovén kezdeményezések, az elsődleges célok mellett a nemzeti kultúra terjesztésének ügyét is szolgálta.

Összegzés

Nemigen lehetséges számba venni, hogy pontosan hány olyan Wikipedia-szócikk van, ami (szemináriumi) dolgozat is egyben. Az angol nyelvű Wikipedia „Wikipedia articles as assignments”=„Wikipedia-szócikkek mint dolgozatok” (vagy inkább „Dolgozatok mint Wikipedia-szócikkek”) kategóriájában²³ 424 cikk van feltüntetve. A valóságban nyilvánvalóan az angol verzióban is jóval több ilyen szócikk található, hiszen – példának okáért – az előbbieken bemutatott osztrák és mexikói projektek eredményeképpen létrejött – angol nyelvű – írásokat sem látták el ezzel a kategória-címkével.²⁴

Nehéz ugyancsak megállapítani, hogy az arányaiban nagy számú nem szlovén nyelvű, de szlovén irodalmi témájú szócikk között hány olyan akad, ami a Miran Hladnik-féle „Szlovén irodalmi szócikkek más (nem szlovén) nyelvű Wikipediákban” című projektben közreműködők áldásos munkájának a gyümölcse. Mindenesetre okkal valószínűsíthető, hogy a 3. táblázat első sorának számai mögött elsősorban és mindenekelőtt a projekt-részvevők teljesítménye húzódik meg.

A szemináriumi keretek között történő Wikipedia-

fejlesztés egyik előnye, hogy a hallgatók azt érezhetik, „maradandót” alkotnak: dolgozataik a szemeszter végén nem a papírkosárban kötnek ki, hanem publikussá, mindenki számára hozzáférhetővé válnak. Már maga az a tény is, hogy munkájuk terméke nyilvánosságot kap, mások, többek között hallgatótársaik szeme elé kerül, arra ösztönözheti őket, hogy vállalható, színvonalas művet hozzanak létre. Ehhez járul hozzá a tanári kontroll: a szócikkek ellenőrzése, értékelése, a korrekciókra való felhívás. Mindez jól kompenzálja az önkéntesség elvének sérüléséből fakadó lelkesedéshiányt, illetve e lelkesedéshiányból fakadó esetleges nemtörődömséget. Mindemellett a kutatói ambíciókkal rendelkező hallgatók némi betekintést nyerhetnek a tudományos igényű publikálás rejtelmeibe.

A Wikipedia tehát nem csupán információforrás, hanem egyszersmind a felsőoktatási képzésben jól alkalmazható eszköz. Fejlesztése, ahogy fentebb kifejtésre került, egyszerre több célt is szolgálhat. A szemináriumi keret a tartalom (és forma) kontrollálásán túl lehetőséget biztosít az eddig lefedetlen, olykor periférikus területek (kevésbé ismert írók, speciális tudományterületek) lefedésére, a nemzeti kultúra eredményeinek propagálására, adott ország kulturális és természeti értékeinek idegen nyelveken történő ismertetésére stb.

Jó volna, ha a magyar felsőoktatás szereplői is felismernék a Wikipediában rejlő lehetőségeket.

Jegyzetek

1. GILES, J.: Internet encyclopaedias go head to head. = *Nature*, no. 438. (15 December 2005), pp. 900–901.
2. A teljesség kedvéért érdemes megismerni az Encyclopaedia Britannica választát, amely Gilesék vizsgálati módszerét kifogásolja: http://corporate.britannica.com/britannica_nature_response.pdf, a *Nature* részletes viszontválasza a következő URL-en érhető el: http://www.nature.com/nature/britannica/eb_advert_response_final.pdf

3. HOLMAN RECTOR, L.: Comparison of Wikipedia and other encyclopedias for accuracy, breadth, and depth in historical articles. = Reference Services Review, vol. 36. 2008. no. 9. pp. 7–22.
4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Kategorien>
5. Az adatvétel időpontja: 2009. február 26.
6. http://sl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zsef_Attila
7. http://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekty_szkolne_i_akademickie – a szócikk egyéb nyelveken is elérhető, nem mindenképp hasonló részletességgel, ill. tartalommal
8. http://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekty_szkolne_i_akademickie/Szablon_wyk%C5%82adu
9. A feladatteljesítés rögzítésére szolgáló sablon egyelőre csak angolul áll rendelkezésre a következő URL-en: http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects/Piotrus_educational_boilerplate/Completed_assignments
10. <http://www.ebib.info/2009/101/a.php?michalski>
11. http://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekty_szkolne_i_akademickie/Patern_2007-2008
12. http://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekty_szkolne_i_akademickie/Jezioro_Pluszne
13. http://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekty_szkolne_i_akademickie/rzeka_Lega
14. http://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Projekty_szkolne_i_akademickie/Lingwistyka_komputerowa_UAM_2009
15. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_pisatelj
16. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenska_literarna_gesla_v_drugih_Wikipedijah
17. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji
18. http://meta.wikimedia.org/wiki/Slovene_student_projects_in_Wikipedia_and_Wikisource
19. A fotócsatolás olykor szerzői jogi kérdéseket vetett fel. Ilyenkor például a kapcsolódó vitalapon a fotó szerzői tulajdonjogát birtokló egyéntől származó levéllel igazolták, hogy jogszerűen használják fel a fényképet.
20. http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects/Vienna_2002-2003
21. http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects/ITESM_Campus_Toluca
22. http://en.wikipedia.org/wiki/Template:Mexican_municipality
23. http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Wikipedia_articles_as_assignments
24. Megjegyzem, hogy nem magukat a szócikkeket, hanem a hozzájuk tartozó vitalapokat sorolták be ebbe a kategóriába.

A Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája (MAKSZAB) ezentúl nem a MANCI adatbázisban, hanem a több könyvtár együttműködésében épített HUMANUS adatbázis kiadvány-előállítási programja segítségével készül.

A próbaüzet (http://www.ki.oszk.hu/107/download.php?view.476), mely a 2007. első félévében megjelent publikációkat regisztrálja, a HUMANUS adatbázisból a BODZA keretrendszer programozási eszközeivel állították elő.

A szerkesztők bíznak benne, hogy a próbaüzet felkelti más HUMANUS tagkönyvtár érdeklődését is a kiadvány-előállítási program használatához.

A Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár által gondozott két tudományterületre (Könyvtörténet és Könyvtártudomány) a HUMANUS-ban eddig kijelölt cikkek és tanulmányok adatai közvetlenül is elérhetők:

<http://www.oszk.hu/humanus/konyvtartud/konyveskonyvtartud.html> címen.

(Katalist, 2009. május 26. Hegyközi Ilona tájékoztatója alapján)